

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 89 (3251) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

HIÁBA

dolgozunk és hiába áldozunk munkát, időt, pénzt, fáradságot, lelkesedést valamire, ha nem tudjuk megtartani megóvni az alkotást az ártó szándékoktól. Hiába építünk szépet és jót, ha olyan lesz a kezünkben, mint a hóember: elolvad, nyomtalanul eltűnik. A megtartásra, a gondos őrzésre legalább annyi fáradságot és lelkiismeretességet kell fordítani, mint az építésre.

Ilyen gondolatokkal néztem végig a Fő-utcán a Lukács György-utca sarkától a Schlauch-tér sarkáig tartó szakaszon a gyalogjáró szélén a parkírozott keskeny földsvárat. Körülbelül két héttel ezelőtt kezdtek hozzá az ásáshoz, a csinosításhoz, a bevetéshez. Kemény munka volt, mert a járókelők teljesen letaposták. Mégis elkészült. A felásott, szépen elsimitott kis ágyakba fúmagot vetettek. A gyalogjáró felőli részen kihúzták a drótkorlátot is, hogy ezzel védjék a letaposástól. Az út felől szabadon maradt.

A fű most már szépen kikelt. Csak az a baj, hogy az emberek egyszerűen nem vesznek tudomást róla. Éppen úgy taposnak keresztül rajta, mint azelőtt. Mindenütt brutális lábnyomok, kiméretlen gázolások az ágyak közepén. Persze, az alacsony dróthuzal nem akadály a gyalogjáró számára. Egyszerűen átlépi és belegázol a friss fűvetébe. Az út felől is szabadon közlekednek a „sietők”. Siralmas látvány ez. Sok ember két heti megfeszített munkáját gondatlan fráterek néhány nap alatt tönkre teszik.

Ugy gondoljuk, hogy ez a szomorú jelenség — bármilyen jelentéktelennek tűnjék is fel — a közösségi gondolkodás hiányára, vagy sekélyességére vall. A gondtalanok nem élnek eléggé benne a közösségben. Nem élik át a nagy valóságot és nem érzik magukban a közösséghöz való tartozásból származó kötelességeket. Nem látnak maguk előtt mást, csak saját szűklátókörű szempontjaikat. Nem érdekli őket más csak a pillanatnyi érdek. Az sem számít, hogy a nagy fáradsággal elkészült parkírozás a közösség pénzéből a közösség céljait szolgálja. Nem érzik, hogy az a néhány füves ágy mindenkié, azé is, aki belegázol.

Ugyanez a szellem, ez a minden közösségi érdeken könyörtelenül keresztülválasztó önzés nyilvánul meg sok mindenben, különösen a gazdasági élet terén is. Itt is sok olyan „füves-ágy” van, amelyet csak egy jelentéktelen kis dróthuzal véd a bitangoktól. De bele is gázolnak, le is tarolják alaposan. Mert nem érzik lelkiismeret-furdalást a közösség megkárosítása miatt. — A közösséget pedig nagyon sokféle módon meg lehet károsítani. Főképpen munka és érdem nélkül elfogadott, kimódszerezett, kicsikart jövedelmekkel, juttatásokkal, jutalmakkal, tekintélyi illetményekkel. Természetesen a közösség kárára

Fontos katonai megbeszélések is voltak a Kormányzó és a Führer között

Egyre jobban kitűnik a Hitler és Mussolini által kidolgozott terv nagyvonalúsága**Erős zárótűzet indított az angol tüzérség a tuniszi arcvonal déli részén**

Róma. (MTI.): Az olasz lapok részletesen méltatják a Kormányzó és a Führer találkozásának jelentőségét. Kiemelik, hogy a politikai megbeszélések mellett fontos katonai megbeszélések is voltak. A *Lavoro Fascista* szerint ezek a megbeszélések következetes folytatását jelentik a Duce és a Führer legutóbbi találkozásának, valamint *Kállay* Miklós miniszterelnök olaszországi tanácskozásának. A *Popolo di Roma* szerint Magyarország különös tekintéssel hallgatja szavát az európai népek sorában, mert a bolsevizmus elleni harcban már véres tapasztalataik vannak.

A *Messaggero* kiemeli, hogy a Duce és a Führer által kidolgozott terv nagyvo-

nalúsága egyre jobban kitűnik. Ennek a tervnek célja nyilvánvalóan az, hogy az európai szárazföld erőinek latbavetésével kivívják a végső győzelmet Európa ellenségeivel szemben. A terv hadművelleti oldalának részletei majd csak a harcokból tűnnek ki, míg a politikai vonatkozások már is kezdenek mutatkozni. A magyar nemzet és a tengelyhatalmak között tökéletes nézetazonosság van a közös harc céljából és a kivíváshoz szükséges eszközökről egyaránt. Mi sem természetesebb, minthogy a magyar nemzet törhetetlen győzniakarással minden erejét latbaveti abban a küzdelemben, amelyet Európa folytat a bolsevizmus és a plutokráciák ellen.

jelentő: Április 18-án délután 20 többmotoros bombázóból és 20 torpedóvető repülőgépből álló angol hajókötélék megtámadott egy kis hajókaravánt, 15 torpedót dobtak le, melyek közül azonban csak egy talált el egy hajót, de az is tovább tudott haladni. A támadás alatt sok bombát kis magasságból célozva, dobtak, amelyek azonban hatástalanul hulltak a vízbe. A több hullámban támadó repülők közül kettőt lelőttek, kettőt pedig láttak, amikor égve leesett. Ez a támadás, amit 40 harc-repülőgéppel intéztek egy meglehetősen kevésbé biztosított hajókaraván ellen, semmi eredménnyel sem járt, ellenben 10 százalékos veszteségbe került a támadó angoloknak.

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A 25—55 éves fím munkakötelesek általános mozgósításának a végrehajtása hétfőn kezdődött Finnországban. A behívás után katonai, véd-erőbizottsági és orvosi vizsgálat következik. Helsinkiben már az első napon kiderül, hogy a férfimunkaerők arányszáma rendkívül nagy és minden korosztályban felülmúlja a 90 százalékot. A behívás az egész országban teljesen zavartalanul folyik.

Angol és olasz kórházhajók érkeztek Istanbulba

Istanbul. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Olasz kórházhajók angol és angol kórházhajók olasz hadifoglyokkal ideérkeztek. A Vöröskereszt kirendeltségének főnöke és a zsmirnai katonai parancsnok fogadta őket. A hajók parancsnokai látogatást tettek a kormányzónál és a térparancsnokságnál. Az olasz hajókon 1200 angol fogoly érkezett, köztük 200 tiszt. Az angol hajókon érkező foglyok számát még nem ismerik pontosan. A fogolycsere az eddig megállapított alakieások között megy végbe.

Francia-Marokkóba érkezett Spelman érsek

Madridből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Gibraltári jelentés szerint Spelman érsek repülőgépen Francia-Marokkóba érkezett és több napig tartózkodik ott.

Magyarország ezentul is megalkuvás nélkül folytatja a harcot

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: *Horthy* Miklós kormányzóknak Hitler Adolfnál történt látogatásáról az *Angriff* című lap megállapítja, hogy csak a különböző nemzetek szabadságának alapján, az európai béke érdekében való együttműködéssel lehet elérni a népek jólétét. Ennek az új Európának a kialakítása érdekében folytat az államfők legutóbbi megbeszélései.

Berlin. (MTI.) A Kormányzó és a Führer találkozásáról az eszeni *Nationalzeitung* megállapítja, hogy a Németország és a Magyarország közötti hagyományos fegyverbarátság ebben a háborúban is bevált. A tengelyhatalmakkal együtt Magyarország erői teljes lat-

bavetésével, ezentul is megalkuvás nélkül folytatja a harcot a végső győzelemig.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* megállapítja, hogy a megbeszélés, amelyen a reális adottságok alapos megvizsgálásával, a régi németmagyar barátság szellemében tárgyaltak, a tengelyhatalmak kemény védelmi művének új, erős tégláját alkotja.

A *Berliner Börsenzeitung* szerint Magyarország kormányzója a magyar harc útjának és céljának jelképe Magyarországnak, amely Közép- és Délkelet-Európa között terül el, ismeri az európai szabadságharcban reá háruló kötelességeket.

Megkezdődött Montgomery támadása (?)

Zürichből jelentik: (B. T.) A tuniszi helyzeletről szóló harctéri jelentések csak Medjez el Babtól északra végrehajtott brit tevékenységről számolnak be, a brit első hadsereg a Tebourkába vezető út mentén fejt ki erőfeszítést. E jelentés szerint a brit és marokkói csapatok két magaslati állást megszálltak. A többi szakasról csak járóharcot jelentenek.

Zürichbe érkezett hír szerint — mint a Pest írja — a tuniszi harctér északi szakaszán csak kisebb, helyi hadműveletek voltak, de a déli részen En-

fidavilletől északra az öszevonott angol tüzérség erős zárótűzet indított Rommel délkeleti állásai ellen. Még nem tudni, hogy a támadás Montgomery támadásának bevezetéséül szolgál-e?

Zürichbe Isztanbulból érkezett távirat arról számol be, hogy Wilson, a középkeletj brit hadsereg főparancsnoka hétfőn este befejezte negynapos ankarai tanácskozásait. A sajtófogadáson kijelentette, hogy teljes megállapodás jött létre azokban a kérdésekben, amelyekről tárgyalni kíván.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf

De ezek a kártevők is éppen olyan megfoghatatlanok, mint a füves ágyak legázolói. Nem is tudná őket megakadályozni semmi kártevő önzésükben, csak a közösségi szellem, amely szívet-lelket, gondolkozást és akaratot

egyenként eltölt.

Hiába tanakodunk és tanácskozunk tehát új világról, ha nem támad új szellem, amely új tetteket érlel meg a lelkekben. A Fő-utca füves ágyai végeredményben nem nagy dolgok, de

csalhatatlanul mutatják az új világot jelentő közösségi szellem hiányát. Ha majd ezekben az ágyakban nem két hét, de két év mulva sem lesz egy durva lábnyom, akkor nyugodtan tekinthetünk a jövő elé. (P. I.)

Kisgyűlést tartott a megye törvényhatósága

Nagyszalonta eladja a honvédlaktanyát

Nagyvárad, ápr. 20. Bihar vármegye törvényhatósága szerda délelőtt 10 órai kezdettel tartotta meg rendes havi kisgyűlését dr. Cziffra Kálmán főispán elnöke alatt. A rendes tárgysorozaton 112 ügy, a póttárgysorozaton 9 ügy szerepelt, amelyek közül az alábbiakat emeljük ki.

A körösezakállai törvényhatósági útkanyar építéséhez 164 négyszögölnyi terület, a Biaztraterebes határában épülő útkanyarhoz 393 négyszögölnyi terület megvásárlása szükséges. A kisgyűlés jóváhagyta a kialakított összegeket.

A Nemzeti Repülőalap támogatására ntólágon 2000 pengő folyósítását javasolta az alispán, noha ez az összeg a költségvetésben nem szerepel. A kisgyűlés ehhez hozzájárult.

Berettyóújfalui község a közellátás biztosítása céljából 50 ezer pengős kölcsön felvételét határozta el, amit a kisgyűlés jóváhagyott. Berettyószentmárton a zsidó birtokokból juttatandó területeknek közölcélra való igénybevételét határozta el, s ezt a határozatot magáévá tette a kisgyűlés.

Több község hozott határozatot a tisztviselők segélyezése tárgyában. Ezekhez a határozatokhoz kivétel nélkül hozzájárult a kisgyűlés. Váradszeg község azon határozatát azonban, amellyel 3000 pengőt szándékozott fordítani a máceapneztai református templomalap javára, feloldotta a kisgyűlés azzal az indoklással, hogy a község költségvetésében csak 200 pengő szerepel erre a célra.

Hozzájárult a kisgyűlés ahhoz, hogy Nagyszalonta megyei város a tulajdonát képező laktanyaépületet a honvédelmi minisztériumnak 500 ezer pengőért eladja, de az alispán javaslatára elhatározta a kisgyűlés, hogy felír a honvédelmi minisztériumnak és kéri a vételár felemelését.

Kié legyen a palocsai legelő bérlete?

Vita egyedül a póttárgysorozat azon pontjánál keletkezett, amely Berettyóújfalui község 120 holdas palocsai legelőjének a bérbeadásáról szól. A községi képviselőtestület egy 44 tagú törpebirtokos-csoportnak — Daróczi Pálnak és társainak — juttatta a legelő bérletét, s az alispáni jelentés elfogadására ajánlotta ezt a határozatot, azzal az indoklással, hogy ezek a gazdák már több évtizede bérlik a területet, állattenyésztésük kizárólag erre a bérletre támaszkodik, általában úgy ezecialis, mint pedig gazdasági megfontolások a községi képviselőtestületi határozat helybenhagyása mellett szólunk, annak ellenére, hogy az árlejtésen egy Raduly Imre nevű nagyobb gazda 50 pengővel magasabb ajánlatot tett. A kérdéshez Fekete Ferenc berettyóújfalui ügyvéd, bizottsági tag szölt hozzá Raduly Imre érdekében, aki, szerinte, nem egyedül, hanem 23 társával együtt ohatja bérbevenni a községi legelőt, s ezek vagyoni és más tekintetben teljesen

egyivásuak a bérletet elnyert 44-es csoporttal, amely Daróczi Pál kiegészítésköré tömörül. Javasolta a felszólaló, hogy a kisgyűlés semmisítse meg a község érdekeit károsító képviselőtestületi határozatot és rendelje el a törvényhatóság új árlejtés kiírását. Ezzel szemben dr. Szabó aljegyző, az ügy előadója és dr. Nadányi János alispán, aki személyesen is alaposan tájékozódott a kérdéscről, előadta, hogy Raduly Imre valószínűleg egyéni bérlő, mert az árlejtésen egye-

dül vett részt a csoportban a felelősséget írt alá még 12 gazda. Így a jelentésben leközölt megállapítások úgy gazdasági mint ezecialis szempontból helytállóak. Cziffra Kálmán főispán szavazást rendelt el, de egyetlen bizottsági tag sem szavazott Fekete Ferenc bizottsági tag javaslatára, amely Raduly Imre nagyzadát veszi pátrfogásába Daróczi Pál és társával szemben s így a bérletet 44 törpebirtokos kapta meg. A kisgyűlés fél 12 órakor ért véget.

Iránylámpákkal lehet megvilágítani a nyári vendéglátóhelyeket

A Magyar Tudósító jelenti:

A korán beköszöntött meleg időjárás következtében már sok helyen üzembehelyezték a vendéglátóhelyek terraszait és ha az idő javulása továbbra is így tart, hamarosan megnyílnak a nyári vendéglők. Ezzel kapcsolatban időszerűvé vált a terraszok és a kerti vendéglők esti világításának kérdése. A vendéglős ipartestület érdeklődésére illetékes helyről azt a közlést kapta hogy a vendéglők, ká-

véházak terraszai, kerthelyiségei a légvédelmi elsötétítés ideje alatt az ugynevezett irányfények alkalmazásával megvilágíthatók. Az ipartestület nyomtatékosan figyelmezteti tagjait, hogy az elsötétítés alatt szigorúan tartsák be az előirt rendelkezéseket és csak szabályos irányfénylámpákat, ne pedig papirzacskókat, vagy színes lámpionokat szereljenek fel a világítás csökkentésére.

Érdekes elvi jelentőségű bűnügyben hozott ítéletet a tábla

Lehet-e ugyanazért a bűncselekményért a vádlottat kétszer megbüntetni

Nagyvárad, ápr. 20. Rendkívül érdekes, elvi jelentőségű bűnügyben hozott ítéletet a nagyváradai ítélőtábla Ungváry tanácsa.

Múlt év júliusában történt, hogy Wohl Ferenc Kisdoba községbeli malomtulajdonos 1100 kilogramm lisztet 79 egyénnek eladott — a hatóság által megállapított 40 fillér kilogrammonkénti ár helyett 1 pengőért. A tényállás nem volt vitás. Maga a vádlott is beismerte, hogy a maximális árnál magasabb áron adta el a lisztet s csoport azzal védekezett, hogy a falusi nép, amely hónapokon át nem kapott hatóságilag lisztet, valóságos megostromlást látta és ezért adta nekik a lisztet 1 pengőért, annak ellenére, hogy „feketén” még 2 pengőnél is magasabb árat tudott volna elérni. Wohl Ferencnek ez a „humánus” ténykedése a hatóságok tudomására jutott és múlt év szeptember 10-én letartóztatták. A zilahi büntetőtörvényszék szeptember hó 26-án vonta felelősségre a kisdobai malmost, s azért, mert közszükségleti cikket nyereségvágyból, üzletszerűleg elvont az igénybevétel elől, a honvédelmi törvény alapján 1 évi börtönre ítélte.

Négy nap múlva, szeptember 30-án, a zilahi törvényszék uszorabírósága vonta felelősségre Wohl Ferencet, ugyanezért a cselekményért s árdragítás büntette miatt 7 hónapi börtönre ítélte. Így tehát kétszer büntették meg a malmos egyazon cselekményért, s összesen 1 évi és 7 hónapi bűntétést kapott — két részletben. Wohl Ferenc mind a két ítélet ellen fellebbezéssel élt s így került az ügy a nagyváradai ítélőtábla elé. A szombati tárgyaláson Wohl védője, dr. Turnovezky Sándor ügyvéd kérte a két ügy egyesítését és annak kimondását, hogy itt ugynevezett alaki halmazat esete áll fenn, amiről a büntetőtörvénykönyv úgy rendelkezik, hogy ha egy cselekmény a törvény több rendelkezését sérti, úgy a legsúlyosabb büntetési nemet kell alkalmazni, amelyet a törvény a súlyosabb cselekményre előír. A Tábla nem adott helyet a védő kérésének, az uszorabírósági eljárás ama rendelkezésére hivatkozva, hogy az uszorabíróság hatáskörébe tartozó bűnüggyel más bűnügy nem egyesíthető, — de mégis elrendelte a két ügy együttes tárgyalását.

A tárgyalás végétével azután külön ítéletet hozott a két bűnügyben. A zilahi uszorabíróság ítéletét megemmisítette és Wohl Ferencet az árdragítás vádjá alól felmentette azzal az indoklással, hogy cselekménye nem árdragítás, hanem közszükségleti cikk jogellenes elvonása, amelyet, ha valaki nyereségvágyból követ el, akkor abban benne foglaltatik az árdragítás is. A zilahi büntetőtörvényszék ama ítéletét

Mozik műsora:

APOLLÓ: A NÉMA TANU.
BELVÁROSI: Modern Babilon.
KORONA: Gül Baba.
CASINO: Egy leány elindul.

pedig, amellyel a vádlottat 1 évi börtönre ítélte, indokainál fogva helybenhagyta.

Az árdragítás alól felmentő ítélet jogerőre emelkedett. Az 1 évi börtönbüntetésre vonatkozó ítélet ellen dr. Liszka főügyész helyettes sulyoebítésért a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett, s így az érdekes ügyben a Kuria fogja kimondani az utolsó szót.

Egyébként Wohl Ferenc vádlottat a Tábla szabadlábra helyezte.

Falyami hajóval Budavestől Párisba — 76 évvel ezelőtt

A Magyar Tudósító jelenti:

A Vasuti Közlekedési Közlöny legújabb száma eleveníti fel azt a sokak által bizonyára nem ismert teljesítményt, amely az európai lo-lyamhajózás terén 76 évvel ezelőtt valósággal forradalmat jelentett. Most van 76 esztendeje annak, hogy Budapestről folyami hajóval sikerült Párisba jutni. Gróf Széchenyi Ödön, a nagy Széchenyi kisebbik fia örökölte apjának a Dunahajózás iránti nagy érdeklődését. Már fiatal korában kitanulta a dunai hajózás mesterségét és hajóskapitányi oklevelet szerzett. Elhatározta, hogy hajóval megy el az 1867-i párizsi világiállításra. Erre a célra a Hartman-féle újpesti hajógyárban saját tervei szerint egy 17 méter hosszú keréklapátos, néhány loerős gőzgéppel meghajtott hajócskát építtetett, amelynek a „Hableány” nevet adta. Ezzel a hajóval indult el Budapestről 1867 április 6-án kalandos úttárra. Sok viszontagság után április 28-án hagyta el Regensburgot, Keheimnél hajózott be a Lajos-csatornába. Május 1-én Nürnbergben haladt át és 2-án a csendesvizű Rajnába került. A Rajnára jutva, fellelé hajózott, majd Strassburgnál behatolt a francia csatornába és azokon át jutott a Szajnába. Május hó 18-án, tehát 42 napi út után lohogódiszben érkezett Párisba, ahol nagy ünnepséggel fogadták. A „Hableányon” Napoleon császár Eugénia császárnővel május 23-án sétautalt lelt és az okleveles hajóskapitánygrótot a becsületrenddel tüntette ki.

Szolgáltatós gyógyosztárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyosztár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyosztár, Mussolin-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyosztár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ÓRANGYAL gyógyosztár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Róvész J.)

A gyógyosztárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok at.

Rózsakegyi Kálmán

a »Nemzeti Színház« örökös tagja husvétkor

április 25-én és 26-án este 7 órai kezdettel a Református Kulturpalotában vendécszerepel. Fellépnek a műsor keretében: Tóth Julia filmszínésznő és Tekecs Sándor fővárosi színész. Jegyek elővételben 1 pengőtől 6 pengőig a Hunyadi János könyvkereskedésben Rákóczi ut 2 szám kaphatók.

Kubántól délre ellentámadással visszavetették a bolsevistákat

Medjez el Bab térségében a tengelycsapatok elfoglaltak egy magaslati állást. Német repülők súlyos veszteséget okoztak Tuniszban az ellenséges páncélosokban

Nagy meglepedést keltett a Vatikánban Weizsäcker kinevezése

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Weizsäcker államtitkárnak az új német szentszéki követté történt kinevezése Vatikánban jó benyomást keltett. Különösen a követnek a német külügyminisztériumnál betöltött magas állása keltett meglepedést, mert az a tény, hogy a német birodalom ilyen magas állású politikai személyiséget választott ottani képviselőjéül, mutatja, hogy német részről milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a szentszékekkel való kapcsolatnak.

Izstanbulból jelentik: (MTI) A török külügyminiszter vasárnap a tengelyhatalmak diplomáciai képviselőinek tiszteletére estebédet adott.

Berlin. (Interinf.) Német részről megerősítették azt a török forrásból származó hírt, hogy Papen utban van Berlin felé. Ennek az utazásnak nincs politikai jelentősége — fűzték hozzá — inkább a szokásos jelentéstételről van szó.

Tokió. (MTI.) A Stefani jelenti: A japán főhadiszállás közli: Április 1. és 8. között a japán légi és tengeri erő körülbelül 180.000 tonna angol-amerikai hajóteret pusztított el.

Továbbra is élénk a harci tevékenység Novoroszjszktól délkeletre

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A kubáni hídfőnél vasárnap élénk harci tevékenység folyt. Az arcvonal minden szakaszán nyugodt volt a helyzet. A Kubántól délre német és szövetséges csapatok ellentámadással a bolsevistákat könnyen visszavetették. Novoroszjszsk mellett a szovjet helyi előretöréseit, a támadóknak érzékeny veszteséget okozva, a németek elhárították. A déli és középső szakaszon az áradások elérték a legmagasabb pontot. A víz most már lassan apadni kezd. Az északi szakaszon az áradás tovább tart. Vasárnap huszonhárom szovjet gépet lőttünk le.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védőerő főparancsnoksága jelenti: Novoroszjszktól délkeletre tovább tart az élénk harcitevékenység. A német légi erő súlyos támadást intézett a Fekete-tenger partvidékén ellenséges állások és utánpótlási támaszpontok ellen. A keleti harctér többi részén néhány szakaszon visszavertük a szovjet helyi támadásait.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti:

A szovjet április 16. és 18. között 106 repülőgépet veszített, ugyanakkor 8 német gép veszett el.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1059. közleménye: Tuniszban fokozott harcitévékenység. Az ellenség előretolt osztagainak áttörési kísérleteit csapataink haladéktalanul visszaverték. A tengely vadászai a vasárnapi légi harcokban 13 ellenséges gépet lelőttek. A légi erő eredményesen támadta az ellenséges páncélgépkocsi táborhe-

lyeket. Amerikai négymotoros repülőgépek bombázták Palermót, Raguzát, Fortó Torrest és La Speziát. A kár különösen jelentős Palermóban, ahol 38 halott és 99 sebesült az áldozat. Raguzában 1 halott és 8 sebesült, Fortó Toresban 4 halott, 6 sebesült az áldozat. La Speziában még nem állapították meg a polgári lakosság áldozatainak a számát. Palermóban a légvédelem egy, a vadászok négy gépet lőttek le. Öt saját gépünk nem tért vissza.

Német lapok Horthy és Hitler találkozásáról

Berlin. (MTI) A *Völkischer Beobachter* az első oldalon közli a Kormányzó Führernél tett látogatásáról kiadott hivatalos közleményt. Hozzáfüzi a lap, hogy Horthy kormányzó a megtestesítője annak a szilárd német-magyar barátságának, amely a történelemben gyökeredzik. Horthy nemcsak a német Sasrend aranykeresztjét viseli, hanem hordja a vaskereszt lovagkeresztjét is, amellyel a Führer 1941 januárjában tüntette ki. Midőn az idegen államfők németországi tartózkodása során a magyar kormányzó is a vezéri főhadiszálláson töltött két napot, a látogatásról szóló közlemény csak megerősíti azt, amit a Führer és a Duce találkozója után tettek közzé. A magyar történelem szelleme kezkesedik arról, hogy a magyar nemzet nem fogja magát kivonni e feladat alól. Ezért kezkeskednek a keserű tapasztalatok, amelyek Magyarországot 1918 után szert hazájába.

Bécs. (MTI.) Valamennyi bécsi lap foglalkozik Horthy kormányzónak a Führernél tett látogatásával. Minden lap az első oldalon közli a hivatalos közleményt és ahhoz hosszabb megleghangú megjegyzéseket fűz. Horthy látogatása — írja a *Völkischer Beobachter* — kidomborítja minden korábbi viszony jelentőségét, mind a német-magyar kapcsolatokat. Magyarország több, mint két éve katonailag vesz részt a háboruban a tengelyhatalmak oldalán. Ebben a harcban Horthy Miklós elvesztette fiát, akit néhány hónappal ezelőtt választottak meg helyettesül. Ezzel a Horthy név a magyar nép számára szimbolusává vált a tengelyhatalmak mellett vívott európai szabadságharcnak. Ebben a háboruban Horthy és a Führer között nem ez az első eszmecsere. A *Neuer Wiener Tagblatt* rendkívül meleg hangon emlékezik meg a látogatásról és ezzel kapcsolatban különös meleg hangon ír a Kormányzó tiszteletreméltó személyéről.

Szaloniki ortodox érseke a bolsevista veszélyről

Szaloniki. (MTI.) A NTI. jelenti: Egy görög lap közli a görög ortodox egyház öt vezető papjának kijelentéseit. Szaloniki érseke a többi között ezeket mondotta: Görögország egyháza kezdettől fogva fájdalommal és felháborodással

látta, hogy a bolsevizmus milyen kérelhetetlenül üldözi a vallást. Nem kételkedünk abban, hogy a görögök teljesen megértik, milyen veszedelem fenyegeti Görögországot a bolsevizmus részéről. Vasziliosz, Florina érseke kiemelte, hogy milyen veszély fenyegeti a keresztény vallást és minden művelt nemzetet a bolsevizmus részéről. A művelt emberiség hálával tartozik a német hadseregnek és a Führernek azért, hogy elhárítja ezt a veszélyt. A többi főpapok is hasonló értelemben nyilatkoztak.

Sanghaj. (MTI.) A Német TI jelenti: Csungkingből jelentik, hogy Honan tartományban az éhínség leküzdésére nem sikerült kézzelfogható eredményt elérni. Az éhínségtől sújtott területekkel szomszédos területeken kénytelenek voltak erőszakkal megnyitni a gabonarakárakat, mint-hogy a hadsereg készleteinek igény-

bevétele nem bizonyult elegendőnek. Az éhínségtől sújtott területekről ezrével menekül a lakosság az északi tartományok felé.

Megtekintette Rostás István miniszteri kiküldött a városi építkezéseket

Nagyvárad, ápr. 20. A mostan folyó városi építkezés munkálatait és építkezések tervezeteit kedden vizsgálta felül Rostás István miniszteri kiküldött. Az építések megtekintésénél a miniszteri kiküldöttet Tóth Sándor városi főmérnök kalauzolta. A városi vasút képviselőjében Kelety Károly vezérigazgató vett részt a megbeszéléseken.

Két díjat ajánlott fel a város a husvétli Jöversenyek győztesének

Nagyvárad, ápr. 20. Nagyvárad város polgármestere a húsvétkor megtartandó katonai löversenyek nyertesei számára két értékes díjat ajánlott fel a város nevében.

A versenyrendező bizottság a díjat, két ezüst cigarettatárcát, már át is vette.

Belekapcsolódott a város társadalmi életébe a Német Lektorátus

Nagyvárad, ápr. 20. Dr. Mariann Sievers nagyváradai német konzul bejelentette a város polgármesterének a Német Lektorátusnak azt az óhaját, hogy közvetlenebb módon szándékozik belekapcsolódni a nagyváradai társadalmi életbe.

Dr. Soós István polgármester a város nevében örömmel fogadta a bejelentést és rövidesen kultúr-teadélatának megtartásával kezdetét veszi az eddigi kapcsolatok mélyítése.

Határidőn túl nem szabad beváltani a piros cipőutalványokat

A Magyar Tudósítók jelenti: A piros cipőutalványok tudvalevően csak a kiállítás követő hó végéig érvényesek. Ennek ellenére, a hatóságok megállapítása szerint, többször megtörtént, hogy a cipészek az időponton túl is beváltották a piros utalványokat. Most nyomatékosan tudomására adták az érdekelteknek, hogy a határidőn túl, tehát már lejárt utalványokat beváltani nem szabad és a bökéreskedők sem adhatnak anyagot ilyen lejárt utalványokra.

Gazdasági cselédek kenyérgabonája

Nagyvárad thj. város polgármestere 9720/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. minisztériumnak 1870/1943. M. E. számú rendelete alapján, ha az éves gazdasági cselédnek a háztartásához tartozó ötnél több olyan családtagja van, akinek külön kenyérgabona keresménye nincs, kenyérgabona járandóságából a hatodik és minden további ilyen családtag után 12 q. gabonán felül további 2-2 q. gabonát természetben ki lehet adni. Finomlisztjegyre és kenyérgyegyre az említett családtagok nem jogosultak.

Nagyvárad, 1943. április 13.

Dr. Soós, s. k. polgármester.

HUSVÉTRA legszebb
ajándék tárgyak
Viktor Árpád
óra és ékszerüzletéből
Nagyvárad Rákóczi út 3.

Gyula versenyre akar kelni a váradi gyógyforrásokkal

Hőlorrás után kutatnak és fürdőtelepet létesítenek a telparcellázott Almássy-birtokon

Gyula, április hó.

Ha az ember valamely városba téved, végigsétál az utcákon, megbámul egy-két épületet, keresi, mi újat találhat, amit érdemes volna elraktározni emlékei közé. Vannak helyek, ahol unalmas a élets. De Gyula nem ezek közé a helyek közé tartozik. Az idegent meglepi a tisztaság, amellyel az utcákon találkozunk. Jól esik sétálgatni a csinosan gondosított házak között.

A tavaszi napsütés nyáris melegében felkerekedtem, hogy megtekintsem ennek a kedves kis városnak nevezetességeit. Utam utolsó állomásának az Almássy-kastélyt szántam. Rövid idő alatt sokat nem láthat az ember a ezért nem sokat időztem az egyes helyeken. — Almássy-kastély parkjában azonban mégis meg kellett állapodnom.

Amint a parkban lévő óvárat nézegettem, feltűnik a Körös-csatorna mentén egy fúrótorny. De akármilyen gyakori is az ilyen látvány, mégis érdeklődéssel nézzük s örül a lelkünk, mert érezzük, hogy ezek a tornyok a drága magyar föld kincseit kutatják és a magyar élet gazdagodását jelentik. Az én érdeklődésemet is most már a fúrás ragadta magával. Kitértem lelkesen magyarázta az óvár történetét, de megszakítottam elbeszélését és rátereletem a szót a fúrótornyra.

Fürdővárossá akarják tenni Gyulát

Fürdővárossá akarják tenni Gyulát — mondja nagy meglepetésemre társam. Parcellázzák a nagykiterjedésű Almássy-birtokot. Itt marad a szép és hatalmas kastély. Nem tudtak mit kezdeni vele. Kezdték gondolkodni fölötté, hogyan lehetne a legjobban értékesíteni, mert ma nem szabad kihasználatlanul hagyni értékeinket. Ekkor ötlött fel a gondolat, hátha lehetne itt is gyógyfürdőt létesíteni. Az Alföldön többfelé sikerrel jártak a kutatások s ez a bátor vállalkozókat megerősítette reményükben.

„Már ötven méternél tartunk!”

Felkerestük Tábor Józsefet, az Almássyék volt titkárait és uradalmi főszámvivőjét. Ő az egész vállalkozásnak a lelke, mozgatója és kitervezője. Elmondja Tábor József, hogy sok nehézséggel kellett megküzdenie, amíg a fúrótorny felállításáig jutott a vállalkozás. De nem riadt vissza a nehézségektől. A munka megindult s egyelőre még lassan halad, mert nehéz a szükséges céveket beszerezni. De addig is, amíg a szükséges anyag megérkezik, facsővekkel pótolják. Pár napja — április 12-én, — indult meg a fúrás, szombaton már elérték az ötven métert. Ha megérkezik a szükséges anyag, akkor 4—5 hónap alatt elkészül a munka.

Mire alapították a bátor vállalkozást? — kédezzük tovább Tábor Józsefet.

— A vidéken több helyen találtak meleg forrást — mondotta. Tótkomlóson 550 méternél már 42 fokos vizet kaptak. A tótkomlósi kút perenként 400 literen felül ad vizet. Lóczy Lajos főgeológus is biztatott bennünket. Szerinte Gyula is ugyanahhoz a medencéhez tartozik, mint Szoboszló, Békés s ezért minden remény megvan, hogy Gyulán is megkapják ugyanezt a réteget.

A vállalkozást egy Fürdő R. T. vette kezébe. A részvénytársaság tagja lesz mindenki, aki legalább 160 négyszögöl területet vesz a parcellázott park területéből. S ahányszor 160 négyszögöl területet vesz valaki, annyi ingyen részvényt kap. A pénzt a parcellázó grófné adta kölcsön a Fürdő R. T.-nak. A fúrás hírére velőséggel megröghanták a parcellázó társaságot s most mindenki szeretne villahelyhez jutni.

A villa-telep egységes tervek szerint készül s egyike lesz Magyarország legszebb fürdőtelepeinek. A szép barok kastély már is nagy értéke en-

nek a jövődi fürdőnek. A kastélyt honvédiudülőnek ajánlja fel a Fürdő Részvénytársaság. A hatalmas lovardából versenyusodát akarnak csinálni. Külön érdekessége lesz a régi vár, amelyet most nyilvánítanak műemlékké s Gyula városa tárgyal megvétele ügyében. Ezt a várat is amely a szalontai csónka torony mellett egyetlen épségben maradt földvára az Alföldnek, beállítják a fürdő ter-veibe.

A fúrást Prónai József és fiai, valamint Csordás József vállalkozók végzik. Csordás József is nagy reménységgel tekint a fúrás eredménye elé. Nyolc—kilencszáz méter mélységben gondolja, hogy eléri a szonoki eret, amely 60—70 fokos vizet fog adni. Csordás József furta a tótkomlósi kútát is, továbbá a mezőtúrit, ahol 500 méternél 32 fokos vizet kapott. Az eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy eikerül a vállalkozás és akkor Gyula nagy értékkel gyarapodik.

Virág Jeromos

Ünnepélyt rendez nagy-szombaton este az erdélyi lövészkerület

A magyar cserkészmozgalom tíz regőscsoportja is résztvesz a rendezésben

A magyar egység, a tette kész magyar öntudat kiépítése az egyik legelső célja a felszabadult keletmagyarországi részekben szép sikerrel megindult lövészmozgalomnak. A Nagyváradon több, mint kétezer taggal működő Árpád Lövész Egyesület mellett megszervezte több lövészegyesület alakult egységes alapszabályokkal. A szervező munka az Országos Nemzetvédelmi Szövetség biharmegyei szervezetének legszorosabb együttműködésével folyik és az utóbbi hetek minden vasárnapján a megye minden részében volt egy-két alakuló közgyűlés. Legutóbb Orvenden, Geszten, Mezőgyánon, Réven alakult meg az örvendi „Attila”, a geszti „Gróf Tisza István” a mezőgyáni Hunyadi János s a révi „Zrinyi Miklós” lövész egyesület. Most vasárnap pedig Cséfta község magyarsága alakította meg lövész egyesületét.

Az egész mozgalom irányítását Kolozsvár székhelyre az Erdélyi Lövészkerület végzi báró Atzél Ede és vitéz Vattay Ferenc ny. áll. csendőralezredes vezetésével.

Az Erdélyi Lövészkerület a Magyar Cserkészmozgalom tíz regőscsoportjának közreműködésével „Feltámadó magyarság” címmel ünnepélyt rendez a Református Kulturpalota dísztermében (Teleki-utca) 1943. április hó 24-én, nagyszombaton este 7 órai kezdettel. Az ünnepély műsora a következő: Himnusz. Éneklés a közönség.

Megnyitó: Ajtay G. Gyula biharmegyei főlovászmester.

Uj tavaszi seregszemle: Ady Endre verse.

Haj, régi szép magyar nép: A magyar ember élete népdalokban. Tréfás népi jelenetek, mesék, játékok, néptáncok, balladák, bihari népdalok.

A magára talált magyarság feladatai: báró Atzél Ede, az Erdélyi Lövészkerület főlovászmestere.

Ne félj Magyarország, Isten vigyáz reád: A magyar nép hite, jövője balladákban, népdalokban.

Nem lesz mindenkor így: Kuruc tábori vers.

Hiszkegy. A műsora a magyar cserkészmozgalom tíz regőscsoportja adja. A regősök Budapestről, Kolozsvárról, Pápáról, Makóról és Nagykárolyból jönnek.

A tíz cserkész regőscsoport husvét vasárnapján és a következő három napon összesen negyven biharmegyei községben tart előadást, a nagyvárad ünnepély olcsó helyáraitól befolyó jövedelem a vidéki előadások költségeinek fedezésére fog szolgálni. Jegyek a nagyvárad Árpád Lövész Egyesület irodájában hétköznapokon délelőtt 12—1 óráig és délután 5—8 óráig már válthatók. (Széchenyi-tér 1. szám.)

A nagyvárad Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése felhívja tagegyesületeinek: a Vitézi Rend, Tűzharcosok és Nemzetvédelmi Kerésztetek Nemzetvédelmi Egyesülete pedig a tagjai figyelmét az ünnepélyre, különös tekintettel a mozgalom hazafias jellegére és a műsorszámok komoly értékére.

Szabad szállítani a friss termelésű tűzifát is

Miután a tűzifa vasuti szállításával kapcsolatban április 10-től életbe lépett az újabb vasuti díjkezdésmény, a földművelésügyi miniszter a rendelkezésre álló vasuti kocsiállomány megfelelő kihasználása érdekében felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy friss termelésű tűzifa is szállítható, amennyiben az arra vonatkozó kötelevek jóváhagyást nyertek. A szállítási igazolványok igénylése az eddigi rendszer alapján történik.

MAGYAR HŐSÖK

Garamszegi János tizedes

Hősi bátorságával és fáradhatatlan tevékeny szellemével tüntette ki magát a Don-menti harcokban Garamszegi János tizedes.

1942. november 2-án egy honvédkülönítmény vállalkozást hajtott végre Kosztamarovonál a Don tulsó partján lévő ellenséges állások ellen. Garamszegi tizedes önként jelentkezett a vállalkozásban való részvételre s a reábizott feladatot mintaszerűen végezte el. Az említett helyen az ellenség erődvonala a víz mentén elnyúló erdőben húzódott végig s azokat az ellenség négy hónap óta rendkívül erősen kiépítette. Garamszegi tizedes mégis áttört a kiserődrendszeren s öt földéret raja élén maga pusztított el. Közben egy teljesen körülrzárt honvédrajt másodmagával vakmerő rohammal kimentett az ellenség bekerített gyűrűjéből s helyredlított a vállalkozó csoportok között az összeköttetést. Mind a kiserődök birtokbavételénél, mind pedig az összekötő árkok felsodorításánál az élen harcolt s kiemelkedő hősiességével magával ragadta bajtársait is. Egyik sebesült bajtársát szinte közvetlenül az ellenség tárohanása előtt mentette meg s ezt a vállalkozás befejezésekor a leghevesebb tübben hozta hátra és részesítette első segélyben.

Szöke József honvéd

Bajtársai csodálatát vivta ki hőstes lelkületével a Don-menti harcokban Szöke József honvéd.

1942. október második felében, kisebb-nagyobb honvédcsoportok szinte napról-napra hajtottak végre vállalkozásokat a Don folyó tulsó partján álló ellenséges védőrendszer ellen. Szöke József honvéd három egymásután következő napon jelentkezett önként a vállalkozásokban való részvételre, valamint telderítő járőr-menetbe. Mindhárom alkalommal igen bátor magatartást tanúsított. A harmadik alkalommal, október 20-án különösen heves géppuska és pisztolytűzben kellett előretörniök. Szöke József akkor is oly bátran rontott az ellenségre, hogy hőstes példája az egész járőrt magával ragadta. Szerencsétlenségére utóbb aknára lépett, az akna robban és Szöke honvéd súlyosan megsebesült. Mindkét lába és jobbkarja nyílt töst szenvedett s ezeken kívül még egy szilánk is megsebesítette. A segélyére siető és haladéktalan hátraszállításra készülő bajtársait súlyos és igen fájdalmas sérülései ellenére is a telderítés folytatására biztatta s csak akkor nyugodott meg, amikor azok egy része folytatta a feladat megoldását.

Kitartottak mindhaláláig

A honvéd haditudósító osztály közlése

Január 16-a volt, egyike a leghidegebb téli napoknak. Egyik hadosztályunk erősen megfagyatkozott zászlóaljai a kegyetlen hidegben, két méter magas hóban verték vissza kemény kérésükkel a bolsevista gyalogság dühös rohamait.

Vonalaink ellen végelethetetlen tömegben ömlött a szovjet gyalogság, egyik hulláma a másik után és megmegtörpanva, de új erősítéseket kapva, ismét csak előretört lépésről-lépésre. Előttük a szovjet páncélosok törték az utat és ha egy-egy páncélos megsemmisült, új lépet helyébe. A gyalogság mögött a bolsevista könnyű és közepes tüzérség, terepjáró „Sztalin-ek” által vonzott Sztalin-organák és különböző öblű aknavetők verték vonalainkat.

Hullott a tüzéső a magyar csapatok, egymásután gördültek előre a rohamozó bolsevista hullámok, de a honvédek csak lépésről-lépésre vonultak vissza, minden métert intőzatos vérdíjakkal fizetve meg a vörösségekkel. Az ellenségnek átengedett terület a bolsevisták ezreinek holttestei borították, némely helyen valóságos halmokká torlóda.

A Donra támaszkodó dombokat védő zászlóalj parancsnoka, Felcsiky Gábor őrnagy, tudta, hogy a visszavonuló magyar csapatok biztonsága, új védőállásban való zavartalan elhelyezkedése az ő kötelességének hűségétől és kitartásától függ. Hiszen arra törek a szovjeterők, hogy a parancs értelmében elvonuló magyar csapatokat bekerítsék és megsemmisítsék.

És tudta ezt a zászlóalj mindegyik honvéde is, akik a háromnapos, kegyetlen hidegben, hóvihárban, élelenszomjan harcoltak és a peremvonalon utolsó lehelletükig készek voltak védeni állásukat.

A tiszték és tiszthelyettesek tulajdonképpén már elesetek, vagy sebesülten kerültek hátra. A zászlóalj legényességéből is csak mintegy másfél századra való hős maradt még életben a háromnapos öldöklő harc után. Ezek is egymásután fogytak el. A zászlóaljparancsnok azonban nem hátrált egyetlen lépést sem.

Január 16-án délután a többszörös hullámmal támadó és sok harcoktól támogatott vörösségek kénytelenek voltak átengedni a községet, mert a völgyön és a szomszéd talu felől benyomuló bolsevisták bekerítéssel fenyegették visszavonuló gyalogságunkat. Ezért tehát a községtől délre vonuló magaslatokra húzódtunk vissza.

A zászlóalj már nem tudott visszavonulni. A völgyön beözönlő vörös páncélosok és gyalogság teljesen bekerítették. Ekkor már a Don tulsó oldaláról is átjötték a belagolt folyón a vörössék és erről az oldalról is támadásba lendültek. A körülfűrés teljesen volt.

Felcsiky őrnagy kiadta honvédeinknek végső parancsát: — Az utolsó emberig kitartani! Itt kell, ezen a peremen feltartani a vörösséket, hogy csapataink új védőállásokat vehessenek fel. Visszavonulás nincs is, hiszen teljesen körülfűrés az ellenség!

Ekkor már alkonyodott. A bolsevisták utolsó rohamra készültek, azt hitték, hogy könnyű győzelmük lesz. De másfél órai küzdelem után véres

tövel voltak kénytelenek visszavonulni.

Este megadásra szólították fel honvédeinket.

A zászlóaljparancsnok a megadásra tüzzel válaszolt.

Most már csak talán száz embere maradt, de ezek inkább készek voltak parancsnokukkal együtt meghalni, mintsem, hogy élve kerüljenek a bol-

sevisták kezébe.

Egész éjjel roham, roham után indult a dombtetőre s a maroknyi csapatot állandóan pokoli akna és ágyutüzzel árasztották el.

Hajnatra elcsendesült a dombtető. Felcsiky őrnagy és maroknyi csapata hősi küzdelmek és kemény harcok után megtért őseinkhez.

Önteláldozó hősiességével elérte, hogy a visszavonuló hadosztály egy teljes éjszakát nyert és valamelyest kipihenve magát, új állásokban foghatta fel a bolsevisták újabb támadásait.

GÜDÉNY ZOLTÁN
hadapródörrmester.

Rendíthetetlen hűséggel ragaszkodik a német népführeréhez

Göring napiparancsa Hitler születésnapja alkalmából

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Führer születésnapja alkalmából Göring tábornagy felhívást bocsátott ki. A felhívásban az egész német nép szerencsekívánatait tolmácsolja és kijelenti, hogy a Führer erős kezében nyugszik a német sors. A Führer élete évtizedek óta a legmegfeszítettebb szolgálat a népért és a birodalomért. Felhívja a német népet, hogy tetteikkel bizonyítsa be törhetetlen hűségét a Führer iránt.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göring Hermann a birodalom tábornagya a Führer születésnapja alkalmából a német véderőhöz a következő napiparancsot intézte:

Véderő katonái!

A népeknek ebben a leghatalmasabb küzdelmében, most negyedszer sorakoztok, büszke örömmel emlékezve meg a hős szerettét Führer és Hadúr születésnapjáról, Amit Hitler Adolf iránt változatlan hűséggel és szeretettel éreztek, azt katonai eskütök foglalja magában. Ebben az órában azonban az egész világ előtt valljuk: kérjük a Gondviselést, védje és oltalmazza meg a Führert, miként eddig és fogadjuk, hogy, mint bátor katonák

minden órában és minden harcban, szárazföldön, levegőben és tengeren követjük a legnagyobb odaadással diadalmas zászlóinkat. Tudjuk, hogy fegyvereink legyőzhetetlenek, hiszünk Németország örök nagyságában! Bajtársak, köszöntünk a birodalom első katonáját! Éljen a Führer! Göring, a nagy német birodalom tábornagya.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A berlini Philharmonia termében tartott ünnepségen Goebbels, birodalmi miniszter beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a háboru eddigi legkeményebb szakaszához ért. A háboru vége egyelőre még seholsem fedezhető fel. Ismertette a Führer erőfeszítéseit a háboru megakadályozására. A Führer megmutatta el van szánva, hogy jóvátegye az 1918 őszén elkövetett hibát és megszerezze a nagy győzelmeket. Hiszünk a nagy német győzelemben, hiszünk a Führerben és rendületlenül követjük őt bárhova is vezet.

Prágából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hacha államelnök üdvözlőtáviratot küldött a Führernek születésnapja alkalmából.

Salzburger Zeitung:

Példakép szolgálhat a magyar nép és a népcsoportok közötti viszony

Bécsből jelentik: (MTI) Az Ostmarkban jól ismert Salzburger Zeitung hasábjain Magyarország és a Délkelet-címmel Riedel Ferenc foglalkozik Magyarországnak délkeleti kapcsolataival. Utal arra a cikkíró, hogy Magyarország élénken részt vesz a délkeleti eseményekben. Nyugat felé a Németországgal való barátságos kapcsolat külpolitikájának sarkalatos pontja. Szlovákiát megalakulásakor elismerte Magyarország. Magyarország továbbra is azon fáradozik, hogy a viszonyt Romániával, Szerbiával, Horvátországgal és Bulgáriával javítsa, illetve szorosabbra fűzze. Ez a sokféle feszültség, amely Magyarország és Románia

között fennállt, a két ország közötti sajtóbéke révén megszűnt és a két nép között olyan légkör alakult ki, amely Budapest és Bukarest számára elfogadható politikai eredmény megérlelődését teszi lehetővé. A lap ezután foglalkozik Jugoszlávia szétesése után keletkezett új helyzettel. A magyar nép és a népcsoportok közötti viszony példaképp szolgálhat. Magyarország példászerűen megmutatta, hogy a népcsoportok kérdéseit nem kell viszálykodással megoldani. A magyarok és horvátok között szellemi közelség áll fenn. A horvát nép harcait Magyarországon mindig figyelemmel követték.

Bérelszámoló

OTI és családvédelmi tisztviselőket tiszta keresztény származással felvesszük. — Ajánlatokat kérünk Méhes Vasutépítési Vállalat Zsibó, postafiók 22 címre.

Soós András versei

Soós András a Nagyvárad városi könyvtár vezetője, aki annyi nem csupán kellő hozzáértéssel, de a könyvek különös szeretetével vezeti a gondjaira bízott kulturintézmény ügyeit — mint ismeretes maga is művelője a művészeteknek. Mint kar-nagy évtizedek óta lelkesen és fáradhatatlanul munkálkodik a város zenei életében a számos, kitűnően sikerült zenei előadás és zenei előkészítő műsoros ünnepség sikere tükrözi a nevéhez.

Soós András emellett verseket is ír s zenei tudását és gyakorlatát átviszi ezekbe a versekbe is, amelyeknek zeneiségük egyik legfőbb érdemük. Éveken át tartó szerény munkálkodás után — miáltal csak egy-egy verssel adott hírt magáról a szerző — „Egy kései regős” címmel most megjelent Soós András verskötete. A kedves hangulatos versek egy mély érzésű költői lélek megnyilvánulásai. A versekből a szerző magyar érzésén kívűl kitűnik, hogy a zenével közeli kapcsolatot tart a szerző s ez Beethoven emlékének ajánlott „Mooschein szonáta” és Chopin című verseken kívül is kiérzik az izléses kiállítású kis könyvből.

A csinos verskötet, — amelyet a város közönsége minden biznnyal megérdemelt méltánnyal fogad — 5 pengő.

Lezárták a minőségi vetőburgonya kiosztását

Az „Erdélyi Gazda” folyó évi április hó 1-1. negyedik számában „Minőségi vetőburgonya kiosztás” címen közlemény jelent meg. A közlemény felhívja a gazdák figyelmét hogy eredeti nemesített, vagy államilag elismert tétélekből származó vetőburgonya igényléseiket a m. kir. gazdasági felügyelőségekhez, vagy közvetlenül a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségéhez (Kolozsvár, Bartha Miklós-utca 13. sz.) küldjék be.

A kirendeltség felhívja a gazdák közönség figyelmét, hogy a vetési idő előrehaladott váltára való tekintettel a vetőburgonya igényléseket úgy a m. kir. gazdasági felügyelőségek, mint a kirendeltség már lezárta, sőt az engedélyezett és teljes mennyiségben leigényelt tétélek kiosztása is befejezést nyert.

A kirendeltség egyben a gazdák közönség tudomására hozza, hogy a jövőben mindennemű burgonyagumó igénylésével az év január, legkésőbb február hó folyamán forduljon a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségekhez, az eredeti nemesített, vagy államilag elismert tételből származó, termesztés közben ellenőrzött vetőburgonya igényléseivel (legkisebb mennyiség 10 q) pedig ugyanazon hónapok folyamán a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségéhez.

Milyen ház-, jövedelem és vagyonadókat és ezeknek mily pótdadóit kell fizetnünk január 1-től kezdődőleg?

Az érvényben levő adórendszer értelmében fizetünk egyenes és közvetett adókat. Az államnak időről-időre felmerülő újabb és újabb szükségletei az adóterhek emelését tették szükségessé és ekkor a kincstár vagy újabb adók létesítése, az adókulcsok, vagy az adóalapoknak a növelése, vagy pedig újabb adónemek bevezetése útján szerezte meg az állami feladatok eszközléséhez szükséges fedezetet.

Ezek az újabb adónemek aztán a már előzőleg létesített egyenes adók pótdói, külön adói, pótlékai, vagy rendkívüli pótlékai címén kerültek be adórendszerünkbe. Ezeknek kivétési kulcsait is az alapul szolgáló egyenes adóhoz viszonyítva, ezen adók meghatározott százalékaiban állapították meg.

Az egyenes adók és az azok alapul vétele alapján fizetendő különadók és pótdadók mennyiségének kiszámítása folyton nehezebbé és nehezebbé, ezek az előírások pedig az adózókra mindinkább meg nem érthetőkké váltak.

Ezek a szempontok eredményezhették azt, hogy a kormány kibocsátotta a 2100/1943. M. E. számú rendeletét, mely az adókivétel egyszerűsítését tűzte ki feladatául.

Ezen rendelet szerint a földadó, a házadó, az általános kereseti adó, az alkalmazottak kereseti adója, a társulati adó, a tantiamadó, a társulati vagyonadó, továbbá a jövedelem és vagyonadó után eddig beszedhető állami adók, különadók, pótdadók és rendkívüli pótlékok megszüntek és ezek helyébe lépett az egységes állami pótdadó.

A házadó kivétési kulcsa Budapesten 170/0, törvényhatósági jogú és rendezett tanácsú városokban 160/0, egyéb helyeken 140/0. Az 1940. XXII. t. c. 12. §-a a kis családi házak adóját azok építési anyaga és a községek lakossága számához viszonyítva, meghatározott adótetelekben állapította meg.

A házak után a vonatkozó törvények és törvényes rendelkezések korlátai között utadót, nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótdadót, rendkívüli pótlékot, községi és megyei pótdadót, rekkantadót és legújabbban az 1200/1943. M. E. számú rendelet értelmében légitámadási kártalanítási hozzájárulást kellett fizetni.

Az egységes házadó

A 2100/1943. M. E. számú rendelet megszünteti az állam által beszedhető adókat és pótdadókat és ezek helyébe az egységes állami pótdadót léptette életbe a következőkben:

1. A vidéki kis családi házak után, amelyek fix adóteletit az 1940. XXII. t. c. alapján írják elő az egységes állami pótdadót, az adóteletit 60 százalékaiban állapítja meg.

2. A vidéki 2 szobás házak után, ha azokat kizárólag a tulajdonos használja, a 140/0-os adókulcs alapján megállapított házadó 70/0-át, a megyei és a törvényhatósági városokban pedig a 2 szobás ily házak után a 160/0-ban megadott házadónak 62 százalékat kell egységes állami pótdadó címén fizetni.

3. A vidéki 2 szobásnál nagyobb, de teljes egészében a tulajdonos által használt épületek, továbbá városokban a bérbeadott, avagy a csak egyrésztben is bérbeadott épületek után az egységes állami pótdadó a megállapított házadónak 110 százaléka.

4. A vidéki bérbeadott épületek után az egységes állami pótdadó a házadó 120 százaléka.

5. Vidéken az ideiglenesen adómentes épületek után, ha azok nem esnek a tulajdonosok által használt 2 szobás házak kategóriájába, egységes állami pótdadó címén 72 százalékat, városi ily házak után pedig ugyanezen feltétel mellett 70 százalékat kell fizetni.

A házadó járulékaiknak a megszüntetése és ezeknek egységes állami pótdadóval helyettesítése tehát különös tekintettel arra, hogy a megszabott százalékos kulcsokban a légitámadási kártalanítási hozzájárulás is benne foglalva van, számításunk szerint adóemlést nem jelent.

Ennek igazolására például hozzuk fel, hogy egy városunkban lévő bérház után

1. házadó címén — — — 16
2. egységes állami pótdadó címén 0/0-os állami adónak 110 százalékat, tehát — — — 17.60
3. községi pótdadó címén a 16 százalékos házadónak 75 százalékat, tehát — — — 12 százalékat, vagyis összesen 45.60 százalékat kell fizetnünk.

Ha ezen kivétési százalékszám alapján a ház uyers házbérlőjévédelméből kiszámítjuk a házadó, az egységes állami pótdadó, a kártalanítási hozzájárulás és

a községi pótdadó címén bennünket terhelő összegeket, úgy láthatjuk, hogy ezek körülbelül azt az összeget teszik ki, mint amely az edigi kivétési alapon terülnkre előírható lett volna.

Ugyancsak nem jelentkezik adóemelés a jövedelemadó utáni egységes állami pótdadó kivétési kulcsának 110 százalékból és a vagyonadó után 130 százalékból megállapításából sem. Ezek pótdadói és rendkívüli pótlékai edig a jövedelemadónál 109 és a vagyonadónál 131 százalékat tettek ki.

Ennek felvilágosítására azonban számszerű példával nem szolgálhatunk és a kivétési kulcsokat számszerűleg meg nem állapíthatjuk. Ezen adók alapjait ugyanis az adótörvényekben előírt szabályok szerint kell kiszámítani. Továbbá ezek az adók fokozatosak. Ezeknél nem kivétési kulcsok, hanem adóteletek vannak előírva.

Az adóalapok kivétési szabályai és a kivétési táblázatok „A Háztulajdonosok Adó- és Illetékügyi Kiskátéja” c. kézikönyvben található és ezen adatok alapján bármely adózó kiszámíthatja a fizetendő összegeket és a kivétési kulcsokat.

A hadirokkantak, a tűharcosok, a tüzkerekesek, a hadiözvegyek és a hadiárvák a rendelet alapján az egységes állami pótdadónál 5-10 százalékos kedvezményben részesülnek.

A rendelet most ismertett rendelkezési visszamenőleg 1943 január 1-től alkalmazandók.

A lisieuxi kis Szent Teréz plébániai templom belső festésére befolyt adományok nyugtázása

Kaptuk az alábbi közleményt: Dacára a nehéz háborús időknek, igen sokan belátták nemcsak mozgalmunk indokoltságát s félbenmaradt szép templomunk befejezésére irányult törekvésünket. Hiszen nemcsak egyházi célt, de közérdeket is szolgál gyűjtésünk, amikor a városok rendezése, szétépítése egyik legfelkapottabb programot képvisel. Templomunk pedig konstrukciója révén is a város egyik legszebb temploma és így minden tekintetben megérdemli a belső kiképzés és művészi festés költségét.

A berkezős sorrendjében eddig a következő adományok folytak be: Dr. Beóthy György apátkanonok 40 pengő, Gárdos Ferenc ny. számtanácsos 3 p. dr. vitéz Bérczy Endre ny. ügyészei főtisztár 20 p. Ludescher József plébános 10 p. Felér Etelka 2 p. Brósztel Lajos apátkanonok 200 p., Szent László Plébánia 100 p. gr. Stubenberg József-né 10 p. dr. Baranyai Lajos orvos 10 p. özv. Sinkó Ferencné 10 p. Pintér Ist-

ván mérnök 10 p., Szeibel István irodavezető 10 p., Betuker Ferenc plébános 10 p., Rk. Plébániahivatal Köröselády 5 p., Kasza Árpád 5 p., Szenek Árpád 5 p., Bazilli Mihály vill. mű igazgató 4 p., Bertha István 2 p., Barth Anna 2 p., Mándi Pál 2 p., dr. Schriffert Béla ap. korm. helynök 20 p., Bielek József igazgató 5 p., Szt. Orsolya Zárda 5 p., Bulovszky Ödön 3 p., özv. Linzinger Ferencné 2 p., Pauluszka Györgyné 1 p., dr. Kaczián Kálmán ügyvéd 1 p., Fiedler István püspök 100 p., Follmann Géza teológiai rektor 20 p., Bogdánffy Szilárd lelkiigazgató 20 p., dr. Hosszú László teológiai tanár 20 p., Nagyváradi Takarékpénztár 20 p., dr. Roszkopf Béláné 10 p., Komzsek Alajos 5 p., özv. Bardón Ferencné 5 p., Katona József 2 p., dr. Greneser Gyuláné 2 p., Donáth Ilona 2 p., özv. Juricskay Lászlóné 2 p., Stein József mérnök 12 p., Pintér István MÁV s. tiszt. 2 pengő. (Folytatjuk.)

A kegyes adományokért hálás köszönetet mond: dr. Tombory Béla plébános.

Érdekes tervet vetett fel a Lábbeli Központ a háboruban rész vett cipészparosok és hozzátartozóinak érdekében

A Lábbeli Központ javaslatot készített a háboruban küzdő szakmabeli iparosok, illetve azok hozzátartozóinak megsegítéséről. A javaslat szerint azok az iparosok, akik legalább háromhónapi katonai szolgálatot teljesítettek, vagy megsebesültek, illetve rokkantak tértek vissza, ezenkívül olyan hősi halált halt iparosok özvegyi jogon gyakorolhatják tovább az ipart, a legkisebb kategóriába tartozó termelők közé felvétessenek. A

javaslat arról is gondoskodni kíván, hogy ezek a Lábbeli Központ által rendes munka-, illetve bőrellátmányban részesüljenek, még abban az esetben is, ha az általuk foglalkoztatott munkások létszáma nem haladja meg a négyet. A folyamodó iparosok igényjogosultságukat eredeti katonai okmányokkal kötelesek igazolni. A Lábbeli Központ javaslatát az iparügyi miniszter feltételezett jóváhagyása után válik jogérvényessé.

A nagyváradi kir. törvényszék, 3478/1942. szám.

HIRDETMÉNY

A nagyváradi kir. törvényszék dr. Pop János nagyváradi ügyvéd által képviselt Nyika Györgyné ez. Tenkucz Erzsébet hagymádfalvai lakos kérelme folytán 1894; XXXI. t. c. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja ismeretlen helyen tartózkodó Nyika György volt hagymádfalvai lakost, hogy feleségével: Nyika Györgyné ez. Tenkucz Erzsébettel 1913 november 23. napján a hagymádfalvai állami anyakönyvezető előtt kötött házasságon alapuló életközösséget jelen hirdetménynek a hivatalos hirdetőtörtént beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, ellenkező esetben folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni.

Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésével Filip Tivadar nagyváradi lakos, most kinvezett ügygondnok fogja őt képviselni.

Nagyvárad, 1942. június 18.
Dr. Olasz, a. k.
kir. téséki t. elnök.

A kiadmány hitelül: Buzi a. k., hivatali tiszviselő.

Mi ujság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiac az ezelőtti piacokhoz hasonlítva, feltűnően gyenge forgalommal zárult. A falusiak újra rendszeresítették a házalást és valószínűleg ez okozza a terményhiányt. Ami kevés közszükségleti cikk mégis piacra került, ahoz még sorbanállás után sem juthattak hozzá a vevők, mert kevésnek bizonyult.

Árak a következők voltak:

Gyümölcsfélék:
Felhozatal: gyenge.
1 kg. alma 1.80, 2.60, 3.80, 4.50,
1 kg. narancs 6.50, 1 drb citrom 0.30—0.40.

Zöldségfélék:
Felhozatal: közepes.
1 kg. burgonya fojtott 0.80—1.00,
1 kg. répa 0.24—0.30, 1 kg. dug-hagyma 1.20, 1 kg. cékla 0.26, 1 kg. petrezselyem 0.30, 1 drb kalarábé 0.46—0.52, 1 csomó retek 0.30—0.60, 1 kg. spenót 0.40—0.80, 1 kg. sóska 0.80.

Élő-állatok:
Felhozatal: közepes.
Szarvasmarha kg.-ja 1.20—1.40,
1 drb fejőstehén 700—1.500, szopóborju kg.-ja 1.70, 1 drb igásló 300—800, 1 drb parádésló 900—1.800, 1 pár kismalac, kb. 8 hetes 100—130

Tej-termékek:
Felhozatal: gyenge.
1 kg. vaj 6.70—7.70, 1 liter tej 0.40, 1 kg. juhturó 3.50—4.10, 1 kg. sajt 3.00.

Hálfélék:
Felhozatal: közepes.
1 kg. sulyu ponty élő 4.—5.20, 1 kg. csuka 3.60—4.60, 1 kg. apróhal 1.80—3.00.

Szárnyasfélék:
Felhozatal: gyenge.
1 kg. hizott liba 4.30, 1 kg. sovány liba 4.30, 1 kg. hizott ruca 4.70, 1 kg. sovány ruca 4.70, 1 kg. tyúk 4, 1 drb tojás 0.18—0.20.

Husarak:
Felhozatal: nem volt.
1 kg. marhahus 3.70, 1 kg. disznó-hus 3.80, 1 kg. növendékmarha 3.70, 1 kg. juhhus 3.40, 1 kg. bárányhus 3.40, 1 kg. zsir 3.80.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DÉSZŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 Félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Hitler 54 éves

Vannak egyéni életek, amelyek teljesen egybeolvadnak nagyobb közösségek életével és sorsával. Nagy államférfiakkal, gondviselőkkel vezetőkkel nagyunk így. Kormányzó Urunk élete is így fonódott össze a Trianon utáni időkkel és azonosult a nemzet sorsával. De több példát is mondhatunk éppen a vajdó, szabadságért küzdő Európából. Mussolini egyénisége is egy darab olasz történelem. Petain marsall is történelmi egyéniség. Élete és műve éppen olyan tragikus, mint Franciaország sorsa ezekben az évtizedekben. Ugyanezt mondhatjuk el a belgák ifjú királyáról is, akít az angolok önzés árulónak és gyávának kiáltott ki. Franco tábornok egyénisége is nemzeti sorsot jelent. De világosabban mutatkozik meg ez az igazság a német nép vezérének, Hitlernek az életében különösen az elmúlt tíz év eseményeinek tükrében. Évek múltak és az idő méhéből káprázatos gyorsasággal villágtörténelmi jelentőségű fordulatok pattannak ki. A figyelő ember csak ezeket látja, csak ezokról vesz tudomást. Ami személyes vonatkozású esemény, az egészen háttérbe szorul. Így emlékezett meg már több ízben a német nép és az egész Európa Hitler születésnapjáról. De így kívánta maga az ünnepelt is. Így ünnepel most is a német nép és az együttérző világ. Így emlékeznek meg Hitler vezér és kancellár tizennegyedik születésnapjáról, amelyet immár negyedik ízben fohadiszállásán tölt az ünnepelt.

Nagy időkben csak a nagy dolgok fontosak. Hitler vezér és kancellár születésnapja is azért fontos és azért kedves alkalom öszinte tiszteletünk és szeretetünk kinyilvánítására, mert gondviselészerű egyéniségevel a nagy események forrásának egyik sávjára. A német néppel együttérzünk, amikor friss jó egészséget, törheteitlen munkahíradást kívánunk neki Istentől. Adja a Mindenható, hogy következő születésnapját már ne fohadiszállásán, hanem a győzelmes Német Birodalom békeszervező munkaszatánál töltsse Európa megbékélt és egymásratalált népeinek javára.

Légoltalmi közlemények. Felhívás. Felkérjük a légo. házasport parancsnokokat, hogy 48 órán belül a parancsnokságuk alá tartozó házasportból 2 személyt hozzanak javaslatba, akik elősegélynyújtási kiképzésre alkalmasak. Javaslatokat írásban kérjük megtenni a Légoltalmi Liga nagyváradai csoportjánál (Rákóczi-u. 13. sz. I. em.), a javasoltak pontos név és lakcímének feltüntetésével. Azon házasport parancsnokok, akik ezen felhívásnak már eleget tettek, új személyt javaslatba hozni nem kötelesek. Légoltalmi Liga nagyváradai csoport elnöksége.

Élő és munkahely változtatása az Egyesült-Államokban. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint Washingtonból jelentik a munkaerők felhasználásának kormánybiztosa rendelkezéssel megtiltotta a munkásoknak a munkahely változtatását. A rendelet megszegőit büntőbüntetéssel sújtják.

Legkésőbb felhathor lesznek a hűsvéti feltámadások. Serédi Jusztinián hercegprímás, a püspöki kar megbízásából úgy rendelkezett, hogy a feltámadási szertartásokat az egész ország területén Nagyszombaton, 24-én legkésőbb délután 5.30 órakor meg kell kezdeni.

PÁLYAZAT MEGÜRESEDŐ KOLLEGIUMI HELYEKRE. A MTI jelenti: A kultuszminiszter az 1943-44-es tanévre az alábbi megüresedő kollégiumi helyekre hirdet pályázatot: Budapesti Horthy Miklós Diák Otthon, Budapesti Sárota Kollégium, Budapesti gróf Teleki Pál Diák Otthon, Budapesti Gömbös Gyula Diákotthon. A felvételi kérvényeket a külügyminiszterhez címezve legkésőbb június 31-ig kell annak a kollégiumnak igazgatóságához benyújtani, ahová a folyamodó felvételét kéri. A gróf Teleki Pál Diákotthonban előszörban az erdélyrészi, a Gömbös Gyula Diákotthonban a délvidéki, annak leánytagozatába erdélyrészi hallgatók nyernek elhelyezést.

Rózsahegy! Tóth Julia! Tekecs?!

Magyar vezető férfiak előkelő olasz kintutetése. A MTI jelenti: Az olasz király és császár az olasz kultúrának magyarországi terjedése terén szerzett érdemeiért az arany éremmel és a hozzátartozó oklevéllel tüntette ki Fabinyi Tihamér ny. pénzügyminisztert, Szinyei-Merec Jenő kultuszminisztert, Ulllein-Revitzy Antal sajtófőnököt és Gerevich Tibor egyetemi tanárt. A kintutetéseket a budapesti olasz követ ünnepélyes formák között adta át.

SPORT

Szántay Ilonka nyerte meg a debreceni kerületi női vívóbajnokságot

Barabás második helyezést ért el a nagyon erős férfi mezőnyben. Ünnepe első napján a BEAC vívói jönnek Nagyváradra

Nagyvárad, április 20. A Szántay-család megint nagy sikerű sporteredménnyel szerzett nevet és tekintélyt Nagyvárad vívósportjának. Szántay Ilonka nyerte meg vasárnap a Debrecenben rendezett kerületi női vívóbajnokságot. A verseny igen izgalmas volt, mert Hamman Erzsébet, tavalyi bajnok és Pallóné Simon Katóval holtversenybe került Szántay Ilonkával és kétszeri megismétlés után végül is együttes szabályszerű döntőre mentek, ahol a neves váradj vívó holgy két győzelemmel nyerte meg a kerületi bajnokságot. Barabás Ferenc erős küzdelemben a második helyet foglalta el a férfi egyéniben. A sorrend a következő:
 1. Dr Szép, 2. Barabás, 3. Gorondi,

4. Simav, 5. Versényi, 6. Buray.
 Vasárnap, ünnepe első napján délután 4 órai kezdettel a BEAC vívóit látja vendégül az NSE.
 A BEAC csapata: dr Bay, Eltes, Csaba, Tabozi.
 Az NSE csapata: Szántay I., Barabás, Szántay II., Csanda.
 Ezenkívül párbajtőr-bemutató is tartanak villany-zsúrirel.
 A BEAC két neves női versenyzője is részt vesz a viadalon, Szántay Ilonkával és Pallóné Simon Katóval kerülnek szembe.
 A kiváló nagyváradj vívóeredmények Szántay János elnök, Vass és Gyulay vívómesterek hozzáértő tevékenységét dicsérik.

Fényes győzelmet arattak a váradszöllösi leventék

Mint ismeretes, országézte megindult a levente labdarugóbajnokság, amelyet kerületenként bonyolítanak le. A nagyváradj kerülethez két nagyváradj levente csapat és több környékbéli levente labdarugó együttes tartozik. Vasárnap játszották le a kerületi leventebajnokság első mérkőzéseit.
 A nagyváradj leventék csapata a nagyváradj MÁV. levente együttes ellen játszott és azt 4:0 (3:0) arányban Pintye

játékvezető bíraskodása mellett legyőzte.
 A Váradszöllösi Leventék a Berettyó-kohányi leventecsapattal játszottak. A váradszöllösi leventék 12:0 (5:0) arányban győztek a berettyó-kohányiak felett.
 Mindkét mérkőzésen meglátogott a levente labdarugó edzők szorgos munkája és a nagyváradj edzők csapatai fényes győzelmet arattak ellenfeleiken.

BELVAROS! Csak 16 éven felülieknek

Modern BABILON

(Párisi éjszakák)

KORONA Filmszínház Kedden utoljára

Gül-Baba

Szerdától **A szerelem ügyvédje** Danielle Darieux zenés vígjátéka

A legkitünőbb magyar vígjáték

Egy leány elindul

Főszereplői: Szörényi, Páger, Mezey Mária, Mály Gerő a CASINOBAN

Agy- és szívérlemeszedésben szenvedőknek raggal felkeléskor egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, a gyomor és a belek működését pedig továbbra is előmozdítja és kielégítő anyagcserét hoz létre. Kérdezze meg orvosát!

A Református Kulturpalotában!

Tűz a Jázmin-utcában. Jázmin-u. 34. szám alatt az elmúlt éjjel az istálló kigyulladt. Tetőzete teljesen elégett. Mire a tűzoltók kivonultak, már a lakosság nagyjában el is oltotta a tüzet és így nagyobb kár nem keletkezett.

Két tehénpásztor vesz fel a város. Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatal városgazdasági ügyosztály 4848-1943.—III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A város tulajdonát képező közlegelőkre kijáró csordához a legeltetési időnyre 2 pásztor szükséges, az érdekeltek jelentkezzenek április hó 24-ig a városgazdasági ügyosztálynál (városháza II. em. 23. sz.) ahol az erre vonatkozó minden felvilágosítás megtehető. Nagyvárad, 1943. április 20. Klemenez, gazdasági tanácsnok.

Husvét vasárnapján és hétfőjén!

Dinkov meggyilkolásának háttere. Szófiából jelentik: (MTI) A vasárnapi merénylet során, mint ismeretes, agyonlőtték a repülőter egyik főgépészt, midőn lakására ment. A tettestek elmenekültek. Megállapítható, hogy a merényletnek politikai háttere van. — Dinkov főgépész ismeretes volt bolgár nacionalista és kommunistaellenes beállítottságáról. Valószínűen szabotázásra akarták rábírní és ezért tették el láb alól, mert ezt visszautasította.

NÉPMŰVELÉSI ELŐADÁS A TŰZHARCOSOK ÉS A VITEZI SZÉK OTTHONÁBAN április hó 22-én, csütörtökön este 7 órakor. Nagycsütörtökön kerül sor a tűzharcosok és vitézek székházában (Rákóczi-út 13.) a harmadik népművelési előadásra, melyen dr. Szedlák Ödön főorvos a Vörös Kereszt intézményéről tart előadást, Engi Sándor áll. tanító pedig a Hunyadiak koráról tart vetítettképes előadást.
 Ezenbántó órák a református vallásu tényleges és nyugdíjas vasutasok és hozzátartozók részére. Folyó hó 22, 23, 24-én délután 5 órakor a református imaházban (néú) dr Szabó Lajos bűnbánó órákat fog tartani, amelyre a tényleges és nyugdíjas vasutasok és hozzátartozók ezuton meghívotnak. — Nagyvárad, 1943. évi április hó 20-án. Laky Kálmán államfőnök.

FELHÍVÁS. Felhívjuk a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémpati szakosztályi kebelébe tartozó azon lakatos, bádigos és kovácsiparcsokot, akik április 1-től április 17-ig bezárólag faszemet igényeltek, hogy utalványukat a legrövidebb időn belül átvenni sziveskedjenek, mert a ki nem váltott és lejárt utalványokat meg nem hosszabbítjuk.

DE VALERA AZ IR FÜGGETLEN-SÉGÉRT. Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból jelentik: De Valera ir miniszterelnök üzenetet intézett az ir néphez, amelyben kijelentette, hogy az angol világbirodalomnak független és önálló népként kell Irországot elismerni.

Könyv és Kultúra

Eröss Alfréd dr: A megváltás.

A megváltás dogmája Scheeben teológiájában. Kolozsvár, 1942. 73 lap.

Vége egy magyar könyv Scheebenről, a legújabb idők legnagyobb hitudósáról. Ismerteti Scheeben gondolatait a megváltás hittitkáról. Háborus korlátozások miatt — amint a könyvből megtudjuk — rövidebb terjedelemben jelent meg, de ebben a tömör rövidségben fokozottan megvan a klasszikus hittudományos munkáknak különleges varázsa. A kinyilatkoztatás és a természet világába mélyen bepilantó lángelme varázserővel tudja rádöbenteni olvasóját az Isten, ember, élet és történelem nagy tényeire és titkaira. Ilyenkor érezni meg igazából, hogy hittudományunk csupa „szellem és élet”, amelyből melegség, erő, öröm és béke árad.

Eröss Alfrédot, akit lapunkon keresztül is ismerünk, német nyelvű tanulmányával külföldön a legkiválóbb Scheeben-ismerők között tartják számon. Ezzel a könyvével megkezdte törlesztetni azt a tartozását, hogy a nagy német hitudós gondolatait édes anyanyelvünkön szólaltatja meg.

A kiváló tanulmány Megváltásunk ünnepeinek közeledtével a szakemberek és az intelligens nagyközönség érdeklődését egyaránt magára fogja vonni. (B. Sz.)

Folyóirat-szemle

MEGJELENT A „FORRÁS” APRILISI SZÁMA.

Amelyben ismét a magyar és külföldi irodalom legjelesebbjei szólalnak meg. Halasy-Nagy József, Poesonyi László, Makkai János, Kosáryné Réz Lola, Csuka Zoltán, Nyiresi-Tishy Kálmán, R. Berde Mária, Tereszényi György, Vas Endre, Bierbauer Virgíli, Illés Sándor, Némethy Gyula, Gyomay György, András Endre és mások cikkei szerepelnek a rendkívül tartalmas számban. A külföldi irodalmat ezúttal H. Claudius, G. Duhamel és W. Schaefer képviseli. A kritikai rovatokban Barsi Ödön, Dékány András, Járdányi Pál, Dálnoky János, Rédey Tivadar, Jajczay János és Fehérvári Antal számol be a múlt hónap minden kulturális és művészeti eseményéről. Az egységes magyar kulturáredelékért harcoló folyóiratot Hankiss János szerkeszti.

Megjelent a Magyar Szárnyak,

a magyar társadalom népszerű repülőlapja. Jánosy István szerkesztésében állandóan az egész világ repülésének hí kereszttetszetét adja és ismerteti a repülés legkorszerűbb vívmányait.

Az új szám előlírójában Bisits Tihor repülőezredes tollából közli a légiháboru utolsó havi fejleményeit, repülőszempontból tekintve a világháboru eseményeit. Vitéz Szentnémedy Ferenc a nyugati légiháboru elfajulásával kapcsolatban mond érdekes adatokat.

Érdekes harciélményt ír le vitéz Vattay Ferenc százados, aki zuhanóbombázókkal vett részt számos támadásban szovjetország páncélosok ellen.

A magyar sportrepülés nagy kérdéseiről érdekes vita indult meg a lapban, a hozzászólók repülésügyünk

legkiválóbb szakértői közül kerülnek ki.

A lap műszaki vonatkozású cikkei közül kiemelkedik a torpedóvető repülőgépek ismertetése, valamint a legjobb német vadászgép érdekes szerkezeti rajza, több más új értékes adattal.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, etadhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban.)
Hívásra házhoz jövök.

Fejenként 20 deka zsirt és 20 deka sertéshúst kapunk husvétra

Nagyvárad thj. város polgármestere 2345—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy a húsvéti ünnepekre való tekintettel a zsirjeggel rendelkező lakosság részére tolyó hó 21-től kezdődőleg a zsirjegy ellenében a 20 deka zsir mellett még személyenként 20 deka sertéshúst is köteles a húsparas sertéshús készlete erejéig kiszolgáltatni.

Az 1943. évi április hó 15-től 30-ig terjedő időre szóló zsirjegyre a lakosság tetszés szerint sertésszir, libaszirt, vagy margarint válthat ki. A zsirjegy tulajdonosa kívánságát ezirányban a húsparas köteles kielégíteni.

Nagyvárad, 1943. április 19-én.

DR. SOÓS, s. k., polgármester.

Gyűjteni kell az állati szőröket

Nagyvárad thj. város polgármestere hivatala városgazdasági ügyosztálya a következő hirdetményt adta ki:

Tekintettel arra, hogy a háborus viszonyok folytán a textilanyagokban hiány mutatkozik, kívánatos, hogy a gazdák a tulajdonukban lévő állatok (lovak és szarvasmarhák) szőrzetét — különösen most tavasszal vedlés idején az állatok gondozása és takarítása után a vakaróban és kefében maradt szőröket gyűjtsék össze.

Ezek értéket képviselnek maguknak a gazdáknak is, mert pénzt kap érte, de értéket képviselnek az országra is, mivel ezekből, az összegyűjtött állati szőrökből a textilgyárak igen értékes szőnyegeket és pokrócokat tudnak készíteni és különösen lótakarókban amugy is nagy hiány mutatkozik.

Az állati szőröket természetesen külön-külön kell gyűjteni, azaz külön a lószőrt és külön a szarvasmarha szőrzetét, mert mindegyiknek más-más ára van.

Ezen szőrök gyűjtésével és átvételével a leventék gazdasági szövetkezete és a Hangya-fiók van megbízva, akik a hozzájuk beadott szőrökért a megállapított árat azonnal kifizetik.

A leventék gazdasági szövetkezetének a vezetője Faragó Károly elemi iskolai igazgató Lázár Vilmos utcai iskola. Az érdekeltek gazdák forduljanak hozzá.

Remélem, hogy az állattulajdonosok ezen nemzetgazdasági jelentőségű felhívást kellő megértéssel fogadják és igyekezni fognak, hogy az egyébként teljesen veszendőbe menő állati szőröket összegyűjtés és értékesítés útján az ország textilanyag-ellátásának pótlására rendelkezésre bocsátják és ezen ténykedésükkel nemcsak maguknak szereznek hasznot, hanem felbecsülhetetlen — egyébként veszendőbe menő értékeket mentenek meg az ország számára.

Nagyvárad, 1943. április 16. Klemsz, gazdasági tanácsnok.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Dayka Margit 29, 30 és május 1-én vendégszerepel a színházban

Kolozsvári Nemzeti Színház operai tagozatának vendégjátéka: kedden este 6 órai kezdettel a *Bohémélet*, szerdán este 6 órai kezdettel a *Büvös szekrény* és a *Marosszéki Husvét*-tal szerepel a nagyvárad Szigligeti Színházban.

Egy nap a világ. Vasary János rendkívüli nagyszerű mai háborus története csütörtökön este háromnegyed 7 órai kezdettel, lolesó hely-árrakkal kerül színre. Utoljára eöber az idényben.

Nagypénteken a színház nem tart előadást.

Bácskai dinom-dánom a címe a színház legközelebbi operett-üjdonságának, melyet szombaton este premier bérlet keretében mutat be a ki-

váló együttes. Daniss Győző rendezésében. Pompás muzsika. 3 óras vídám kacagás.

Húsvéti ünnepi műsor: Vasárnap délután egynegyed 4 órakor: *Mária főhadnagy* rendes helyárrakkal, este háromnegyed 7 órakor: *Bácskai dinom-dánom*. Húsvét hétfőn: délután egynegyed 4 órakor rendes hely-árrakkal *Bácskai dinom-dánom* este háromnegyed 7 órakor *Mária főhadnagy* van műsoron. Jegyek elővételben már válthatók az összes előadásokra.

Dayka Margit április 29-én, 30-án és május 1-én Vasary Gábor nagy sikerű vígjáték-üjdonságában vendégszerepel az *Udvarolni felesleges*-című nagyszerű vígjáték-üjdonságban. Mérsékeltelen felemelt helyárrak. 29-én premier bérlet, 30-án A-bérlet csekély ráfizetéssel. (Nagy páholy-nál 6.—, kis páholy-nál 5.—, zsöllye

1.—, körszéknél 0.70 fillér.) Május 1-én bérletszünet.

HETI MŰSOR:

Kedden este 6 órakor *Bohémélet*. Szerdán este *Büvös szekrény* és *Marosszéki Husvét*.

Csütörtökön este: *Egy nap a világ*.

Nagypénteken: *Nincs előadás*.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Bácskai dinom-dánom*, premier bérlet.

Vasárnap délután: *Mária főhadnagy*.

Vasárnap este: *Bácskai dinom-dánom*.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban lévő gyermek-sportkocsi eladó. Cím: Luther Márton-utca 17. sz. ajtó 1.

Spárga-tövek elsőrendű minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében, Rátz Mihály-u. 1. (Petőfiutca végén), 613

Angorszórt, gubancot, bármilyen mennyiséget vesznek. Székely, Kapucnus-utca 11. 636

Ingatlan

Öröklakásokat: adok el ujonnan épített Lakatos-utcai bérházamból, háromszobás összkomfortos utcait, 32.000, kétszobás utcait 22.000 kétszobás udvarit 18.000 pengőért. Kizárólagos megbízottam **Jelinek** ingatlanroda, Teleki-u. 2. 631

Állást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

Ügyes gyors- és gépirónót azonnal felveszek. Jelentkezés kedden, szerdán délután. Dr. Dobay és dr. Könyves ügyvédek, Szaniszló-u. 4. sz. 619

Illatszert szakmában gyakorlott keresztnyviszorgálónt felveszek. Cím a kiadóban. 641

Kerékpáros küldöncöket azonnalra felveszek fixxel és magas jutalékkal. Fehér boyvállalat, Rimanóczy-utca 10. 640

Külföldi léle

Fertőtlenítés, poloskát, mojt, mindennemű fergek irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrákasát, szabadalmazott fűtőszervekkel, készíti Beszenyey István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 31-08 599

Gyümölcsfára tavaszi permetezőanyagok, hernyóenyv beszereshető. Szacsavay utca 17. számú pincében.

Kölcsön

Kölcsön könnyű visszafizetési feltételek mellett Hitelszövetkezetnél. Behlen István-u. 6. kapható. 610

Lakás

Elcserélném szobás-konyhás lakásmat, Szaniszló-utca 36. Földiné. 639

KIADÓTULAJDONOS:

SEBENT LASZLÓ-NYOMDA R-T.

Felolószerkesztő: **Dr. Paál Ánád** Felolós kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgogepen Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.